

der Südslawen (tom I, str. 120). Dalej umieszczono, przyczynek do poszukiwania Kraussa (Schimpfwörter, str. 7—8), przekleństwa z Antwerpii; początek zbioru przysłów żydowskich z Moraw, Czech i Węgier E. Kulkego (str. 119—121), których 1500 umieści redakcyja w następnych zeszytach. Z przypisku dowiadujemy się, że w rękach F. Kraussa znajduje się zbiór J. Bernsteina z Warszawy, obejmujący 6.000 przysłów żydowskich z Rosyi. Oprócz przyczynków do poszukiwań wymienionych przy streszczeniu poprzednich zeszytów rozpoczyna się nowe poszukiwanie: Alter Volksglaube bei neuen Dichtern (str. 128—129), za wierzeniami ludowemi w utworach nowszych poetów.

Na tem zakończyć muszę streszczenie pierwszych pięciu zeszytów tego czasopisma. Musiało ono ze względu na brak miejsca być bardzo pobieżnem, i ograniczyć się na najniezbędniejsze wzmianki.

A. Strzelecki.

BIBLIOGRAFIA.

Ludoznawstwo, materiały ludoznawcze.

Archiv für slavische Philologie, unter Mitwirkung von A. Brückner, A. Leskien und W. Nehring, herausgegeben von V. Jagić, Band XVII, 1 u. 2. Berlin, 1895, w 8-ce, str. 320.

Na str. 270: Kolessa Aleksander, Ukrainsky narodny piśni w poezyjach Bohdana Zaleskoho. Peredruk z »Zapisok Tow. im. Szewczenka« Lwów 1892, recenzja M. Murki.

Bystroń Jan dr. Stosunki narodowościowe w księstwie cieszyńskim. Krakowska Reforma, nr 27—50 z dnia 1. lutego — 1 marca 1895 r.

Forster William. Die schönsten Sagen und Märchen der Inseln Usedom und Wollin. Nach alten Chroniken bearbeitet und herausgegeben. Swinemünde, H. Delne, 1895, w 8-ce, str. III i 89.

Havliczek-Borovský. Kržest sv. Vladimira, legenda z ruské historie, čtvrté vydání. Praha, F. Topicz, 1895, w 8 ce malej, str. 47. Cena 16 ct.

Kacz Edward. Gry i zabawy młodzieży oraz znaczenie ich w wychowaniu (Biblioteka dla nauczycieli szkół ludowych, tomik XIX). Lwów, nakł. Towarzystwa pedagogicznego, 1 związk. druk., 1895, w 8 ce, str. 38 i 2 nl. 30 ct.

Land und Volk (Unser deutsches). Wohlfeile Ausgabe. (Wydanie tytułowe), Leipzig, O. Spamer, w 8 ce. — Bilder aus der Mark Brandenburg. Bearbeitet von Ernst Friedel und

- Oscar Schwebel. Mit Illustr., 1 Plane und 1 Ansicht Berlins, nebst 1 Karte der Mark Brandenburg, 1895, (1882), str. IV, 522. Cena 2 m. 50; opr. 3. m. 50.
- Toż. Bilder aus den deutschen Küstenländern der Ostsee Bearb. von Jos. Biernatzki, Dr. L. Ernst, G. A. Linke, DD. Carl Blasendorff und Bernh. Ohlert. Mit Illustr. und 3 Karten, 1895 (1886), str. VIII, 518. Cena 2 m., opr. 3 m
- Toż. Bilder aus den deutschen Nordseeküsten und aus dem westlichen Tiefland. Bearb. v. Otto Lehmann. Mit Illustr. und 2 Karten, 1895 (1885), str. VIII i 484. Cena 2; opr. 3 m.
- Toż. Bilder aus dem Sächsischen Berglande, der Oberlausitz und den Ebenen an der Elbe, Elster und Saale. Bearb. von H. Gebauer. Mit Illustr. und 1 Karte. 1895 (1883), str. X i 532. Cena 2 m. 50 fen., opr. 3 m. 50 fen.
- Toż. Bilder aus dem Gebirge und Berglande von Schlesien und den Ebenen in Posen von der Oder bis zur Weichsel. Bearb. von Carl Burmann. Mit Illustr. und 1 Karte, 1895 (1884), str. X i 470. Cena 2 m., opr. 3 m.
- Lenartowicz Teofil. O królu Popielu i o myszach. Lwów, nakł. Gubrynowicza i Schmidta, druk. ludowa, 1895, w 8-ce małej, str. 69, cena 70 ct.
- Dr. Mátyás Karol. Wilja. Jeden z jasných dni chłopskiego żywota. Kraków, druk. Czasu, 1895, w 8-ce, str. 16.
- Podania z Szczepanowa, rodzinnej wioski św. Stanisława, w Przeglądzie powszechnym pod redakcją M. Morawskiego T. J., zeszyt z maja 1895. Kraków, druk. W. L. Anczyca i Sp. w 8-ce, str. 233—247.
- Reymont Władysław. Pielgrzymka do Jasnej góry, wrażenia i obrazy. Warszawa, nakł. Gebethnera i Wolffa, druk. Rubieszewskiego i Wrotnowskiego, 1895, w 8-ce małej, str. 132, z rycinami. Cena 60 kop.
- Tarnowski Stanisław. O Rusi i Rusinach, odbitka z Krakusa. Kraków, spółka wydawn. Polska, 1895, str. 68, cena 20 ct.
- Voges Th. Sagen aus dem Lande Braunschweig. Braunschweig, B. Goeritz, w 8-ce, str. XVI i 340.
- Winiarz Alojzy. O zwodzie zwyczajów prawnych mazowieckich układu Wawrzyńca z Prażmowa. (Odbitka z XXXII. tomu Rozpraw Wydziału histor.-filozof. Akad. um.). Kraków, Spółka wydawn., druk. Uniw. Jagiel., 1895, w 8-ce większej, str. 79 i 1 nl.
- Zbiór wiadomości do antropologii krajowej, wydawany staraniem komisji antropologicznej Akademii umiejętności w Krakowie, tom XVIII. Kraków, nakł. Akademii, Spółka wydawnicza, druk. Uniw. Jag., 1895, w 8-ce, str. IX, 76 i 492, z 1 tabl. i 21 figurami w tekście.
- Treść: Sprawozdanie z posiedzeń komisji (str. I—IX); —

1. Dział archeologiczno-antropologiczny: 1. Sprawozdanie czwarte z wycieczki paleontologicznej po Galicyi w r. 1892, przez G. Ossowskiego (str. 1—28); 2. Charakterystyka antropologiczna szlachty drobnej gminy Grabowo w powiecie szczucińskim, gubernii łomżyńskiej, przez dra Wład. Olechnowicza (str. 29—46); 3. Charakterystyka antropologiczna Litwinów z okolic miasta Olity, przez dra Wład. Olechnowicza (str. 47—76); — II. Dział etnologiczny: 1. Zielnik czarodziejski, t. j. zbiór przesądów o roślinach, przez Józ. Rostafińskiego (str. 1—191); 2. Pieśni białoruskie z powiatu dziśnieńskiego gubernii wileńskiej, przez Ad. Czernego (str. 192—224); 3. Dodatek do pieśni białorusko-polskich z powiatu sokólskiego gubernii grodzieńskiej, przez dra J. Baudouina de Courtenay (str. 225—231); 4. Łotysze Inflant polskich a w szczególności gminy wielońskiej powiatu rzeżyckiego, część II, przez Stef. Ulanowską (str. 231—292).

J e z y k.

B u b e r S a l o m o n. Ansche Schem, Biographien und Leichensteinschriften von Rabbinen, Lehrhausvorstehern, Religionsweisern, Rabbinatsassessoren und Gemeindevorstehern, die während eines Zeitraumes von vierhundert Jahren, 1500—1890, in Lemberg lehrten und wirkten, in alphabetischer Reihenfolge, nebst einem Beitrage zur Geschichte der Juden in Lemberg. Krakau, Verlag des Verfassers, Druck von J. Fischer, 1895, w 8-ce, str. XXVII, 249 i 1 nl.

E r z e p k i B o l e s ł a w, Dr. Próbkki gwary mazowieckiej z końca XVII. i początku XVIII. wieku. Poznań 1895, w 8-ce, str. 11.

F i n c k F. N. Ueber das Verhältniss des baltisch slavischen nominalaccents zum urindo-germanischen. Marburg, N. E. Elvert, 1895. Cena 1. m. 80 fen.

G u t z e i t W. v. Wörterschatz der deutschen Sprache Livlands. 1 Theil; 3 Theil, 1 Hälfte; 4 Theil. Nachträge zu A—S und V. Riga, N. Kymmels Sortiment in Kommiss. w 8-ce większej, str. 345—350, 83—118, 21—26 i 1—37.

H e n s e l A n t. Königsberger Namen. Ernst und Scherz aus dem Königsberger Adressbuche. Neu herausgegeb. und erweitert, 1895, Königsberg, Hartung, w 16-ce, cena 50 fen.

Dzieje kultury i przemysłu.

A d l e r G. Das grosspolnische Fleischergewerk vor 300 Jahren. Posen, J. Jolowicz, 1895. Cena 2 m. 80 fen. Odb. z Zeitschrift d. hist. Ges. f. d. Prov. Posen, rocznik IX (1895).

B a r t o s z e w i c z K. Rzeczpospolita babińska. Ateneum, pismo naukowe i literackie pod redakcją P. Chmielowskiego. Warszawa 1895, zeszyt z maja, str. 290—311.

Biblioteka warszawska, pismo poświęcone naukom, sztuce i przemysłowi, pod redakcją Józ. Weysenhofa, zeszyt z kwietnia 1895. Warszawa, Gebethner i Wolff, druk J. Sikorskiego, w 8-ce, str. 194. Na str. 31—66: Tłum, szkic socyologiczny, II. Tłum zbrodniczy, III. Miasto i wieś, przez Br. Łozińskiego.

Głabiński Stanislaus Dr. Volkswirtschaftliche Rückblicke auf die Lemberger Landesausstellung 1894. (Odbitka z österr. ung. Revue, XVII), Wien & Lemberg, im Selbstverlage, k. k. Hofbuchdruckerei, 1895, w 8-ce, str. 39.

Łuszczkiewicz Wł. Turma więzienna XIII. w. w Łowiczu, przyczynek do historii kultury w Polsce średniowiecznej. (Odbitka z Wiadomości numizm.-archeolog.) Kraków, druk. Anzycyca i Sp. 1895, w 4-ce większej, str. (szpalt) 8, z ryciną.

POSZUKIWANIA I KWESTYONARIUSZ.

Pytania i odpowiedzi.

I. Pług.

1. Części pługa nazywają się: blacha jest to lemiesz; — drażki, gdzie indziej czepigi; grażdziel = gradziel; susło = trzusło, kurek = gwóźdź, który się zakłada w otwory gradzielu. W gradzielu znajduje się 11 dziurek. Podczas orki gradziel oparty jest na kolcach, t. j. małym, dwukołowym wózku. U zamożniejszych gospodarzy bywają kółka u kolców okute, u biedniejszych kółko zrobione z jednej zgiętej gałęzi jałowcowej, nie potrzebuje być okowane. Osie u kolców są drewniane. W oškach tych osadzony jest klucz, rodzaj dyszla opatrzonego na końcu swornikiem. Do klucza zakładają wagi w ten sposób, że się nie zahacza o swornik (żelazny hak w tył zakrzywiony). Przy orce wołami zakłada się do klucza dyszel wołowy, do którego przymocowują jarzmo.

Ciężkowice, powiat Grybów.

Seweryn Udziela.

2. Nazwy części składowych pługa, sochy i radła używane w Chełmskiem podaje Kolberg: Chełmskie, tom I, str. 105—106; w Międzyrzeckiem, ks. A. Pleszczyński: Bojarzy międzyrzeccy (Warszawa, 1893) str. 24 (w uwadze); w Jagodnem (pow. Łukowski, w Król. Pol.) p. Z. Wasilewski: Jagodne (Warszawa, 1889) str. 58; w Rudawie (koło Krakowa) p. S. Polaczek: Wieś Rudawa (Warszawa, 1892), str. 19. Dalszą bibliografię nazw tych podam w następującym zeszycie »Ludu«.

A. Strzelecki.